

**Любов Л. Г.**

доктор економічних наук, професор,  
професор кафедри підприємництва, торгівлі та логістики,  
Луцький національний технічний університет,  
<https://orcid.org/0000-0002-9059-7271>

**Надейко М. М.**

кандидат економічних наук, викладач кафедри економіки і фінансів  
економічного факультету  
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янука»,  
<https://orcid.org/0000-0002-1011-3477>

## **МОДЕРНІЗАЦІЯ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ**

**JEL Classification: G22**  
**SECTION "ECONOMICS": Економіка**

**Анотація.** У статті здійснено комплексний аналіз процесів модернізації страхового ринку України в контексті європейської інтеграції та безпрецедентних викликів, спричинених повномасштабною війною. Європейську інтеграцію страхового ринку визначено як процес наближення національного законодавства, наглядових практик і бізнес-моделей до *acquis* ЄС, передусім вимог директив *Solvency II* та *Insurance Distribution Directive (IDD)*.

Проаналізовано сучасний стан страхового ринку України, зокрема тенденції до скорочення кількості страховиків і зростання концентрації, домінування ризикового страхування та недостатній розвиток довгострокових видів страхування. Особливу увагу приділено впливу війни на попит, структуру страхових виплат і здатність компаній виконувати зобов'язання, а також ролі антикризових заходів держави та Національного банку України у збереженні фінансової стійкості галузі й відновленні перестраховувальних зв'язків.

Центральне місце в дослідженні посідає аналіз регуляторної модернізації, пов'язаної з реформою «спліт», ухваленням нової редакції Закону України «Про страхування» № 1909-IX та впровадженням ризик-орієнтованого нагляду. Обґрунтовано стратегічні напрями подальшого розвитку страхового ринку, зокрема цифровізацію та *InsurTech*-інновації, посилення кіберстійкості, формування системи страхування воєнних ризиків для відновлення й залучення інвестицій, поглиблення міжнародної інтеграції, розвиток людського капіталу та відновлення довіри споживачів. Зроблено висновок, що послідовна модернізація страхового ринку створює передумови для підвищення його конкурентоспроможності, соціальної значущості та повноцінної інтеграції до європейського фінансового простору.

**Ключові слова:** страховий ринок, європейська інтеграція, ризик-орієнтований нагляд, цифровізація, страхування воєнних ризиків, фінансова стійкість.

**Abstract.** The article provides a comprehensive analysis of the modernization of Ukraine's insurance market in the context of European integration and the unprecedented challenges caused by the full-scale war. European integration of the insurance market is defined as the approximation of national legislation, supervisory practices, and business models to the EU

acquis, primarily the requirements of the Solvency II Directive and the Insurance Distribution Directive (IDD).

The current state of Ukraine's insurance market is analyzed, with emphasis on the declining number of insurers and increasing market concentration, the dominance of non-life insurance, and the insufficient development of long-term insurance segments. Particular attention is paid to the impact of the war on demand, the structure of insurance claims, and insurers' ability to meet their obligations, as well as to the role of anti-crisis measures implemented by the state and the National Bank of Ukraine in maintaining financial stability and restoring reinsurance relations.

A central focus of the study is the analysis of regulatory modernization associated with the "split" reform, the adoption of the revised Law of Ukraine "On Insurance" No. 1909-IX, and the introduction of risk-based supervision aligned with European standards. The article substantiates strategic directions for further development of the insurance market, including digitalization and InsurTech innovations, strengthening cyber resilience, establishing war risk insurance mechanisms to support recovery and investment, deepening international integration, developing human capital, and restoring consumer trust. It is concluded that consistent modernization of the insurance market creates prerequisites for enhancing its competitiveness, social relevance, and full integration into the European financial space.

**Keywords:** insurance market, European integration, risk-based supervision, digitalization, war risk insurance, financial resilience.

## **Вступ**

Страховий ринок відіграє важливу роль у фінансовій системі України, забезпечуючи захист від непередбачених подій та підтримуючи економічну стабільність. Історично розвиток цього ринку був ускладнений низкою проблем – від макроекономічної нестабільності до низької довіри та фінансової грамотності населення. Нині ринок перебуває на етапі суттєвих змін під впливом процесів європейської інтеграції. Євроінтеграційний курс України вимагає гармонізації страхового законодавства з нормами ЄС та впровадження сучасних стандартів регулювання. Додатковим каталізатором трансформації стала повномасштабна війна, що створила безпрецедентні виклики для страхової галузі. У таких умовах модернізація страхового ринку набуває стратегічного значення: вона покликана підвищити фінансову стійкість страховиків, захист прав споживачів і конкурентоспроможність сектору, а також забезпечити його інтеграцію до європейського фінансового простору.

*Метою статті є комплексний аналіз процесів модернізації страхового ринку України в контексті європейської інтеграції. Для цього, по-перше, буде здійснено дефініювання ключових понять та розмежовано суміжні терміни тематики. По-друге, проаналізовано сучасний стан українського страхового ринку та чинники, що зумовлюють необхідність його трансформації. По-третє, розглянуто регуляторні реформи і приведення страхового сектору у відповідність до стандартів ЄС. По-четверте, окреслено стратегічні напрями подальшої модернізації, зокрема цифровізацію та заходи підвищення стійкості в умовах війни. Дослідження спирається на актуальні наукові та нормативні джерела 2020–2025 років, включаючи аналітичні напрацювання українських і зарубіжних фахівців, а також положення директив ЄС та рекомендації міжнародних організацій.*

## **Результати**

Страховий ринок – це сфера економічних відносин, у межах якої страховики, перестраховики, страхові посередники та споживачі страхових послуг взаємодіють з метою захисту від ризиків і фінансових втрат. Як зазначають дослідники, страховий ринок надає громадянам і бізнесу можливість отримати фінансовий захист від непередбачених подій (стихійних лих, нещасних випадків тощо) та сприяє інвестиційній привабливості країни, а також виконує важливі функції –

аккумуляцію страховими компаніями ризиків і резервів, виплату відшкодувань у разі настання страхових випадків, тим самим підтримуючи стабільність економіки навіть за значних фінансових потрясінь [1]. Слід розрізняти поняття страхова діяльність – тобто процес надання страхових послуг, та страхова система – сукупність механізмів і інститутів, що забезпечують функціонування страхового захисту у країні. Страховий ринок є більш вузьким поняттям, яке фокусується на ринкових відносинах між суб'єктами страхування.

Модернізація страхового ринку означає комплексне оновлення та вдосконалення всіх аспектів функціонування страхового сектору відповідно до сучасних вимог. Модернізація охоплює:

- регуляторне реформування – приведення нормативно-правової бази та наглядових практик у відповідність до міжнародних стандартів;
- інституційну перебудову – зміцнення спроможності регулятора та створення ефективних механізмів контролю;
- продуктово-технологічні інновації – впровадження нових страхових продуктів, цифрових технологій і підходів до управління ризиками;
- розвиток ринкової інфраструктури – підвищення прозорості, фінансової грамотності та довіри споживачів [2-4].

Ключовим чинником сучасної модернізації є європейська інтеграція. Під євроінтеграцією страхового ринку розуміємо процес наближення українського страхового законодавства, регуляторних норм і бізнес-практик до правил Європейського Союзу з перспективою повноправного входження до внутрішнього ринку ЄС. Фактично йдеться про імплементацію *acquis* ЄС у сфері страхування – сукупності директив і регламентів, що встановлюють єдині вимоги до страхової діяльності в Європі. Зокрема, Україна має адаптуватися до положень Директиви 2009/138/ЄС “Solvency II”, яка визначає стандарти платоспроможності та фінансової стійкості страховиків [5], а також до Директиви (ЄС) 2016/97 “Про розповсюдження страхових продуктів” (Insurance Distribution Directive, IDD) [6], що встановлює єдині правила для страхових посередників з метою посилення захисту прав споживачів і інтеграції страхових ринків. Науковці зазначають, що норми страхового регулювання ЄС є значно суворішими порівняно з колишніми українськими, адже передбачають жорсткіші вимоги до капіталу, ризик-менеджменту й прозорості [1]. Відтак модернізація страхової галузі в Україні великою мірою полягає саме в подоланні розриву між вітчизняними практиками та європейськими стандартами.

За останнє десятиліття український страховий ринок зазнав суттєвих змін. Кількість страхових компаній неухильно зменшується, вказуючи на консолідацію ринку та витіснення слабких гравців. Якщо у 2014 році в Україні діяли близько 382 страховиків, то станом на 2023 рік їхня кількість скоротилася приблизно на 70% [1]. За даними Національного банку України, лише за дев'ять місяців 2024 року з ринку пішло 26 страхових компаній; станом на 30 вересня 2024 року в країні залишалося 75 страховиків (64 ризикових та 11 лайфових) [7]. Дані свідчать про структурну трансформацію: менш капіталізовані чи непрозорі компанії припиняють діяльність, натомість зростає частка ринку, яку контролюють найбільші страховики. Частка валових премій, зібраних трьома найбільшими страховиками, у 2024 році досягла ~25%, а десятка лідерів генерує понад 63% премій [7]. Отже, ринок стає більш концентрованим, що з одного боку підвищує фінансову стабільність (через посилення ролі надійних компаній), а з іншого – ставить виклики конкуренції.

Структура страхового портфеля України залишається вузькою, що відображає недостатній розвиток довгострокових видів страхування. Ризикове (non-life) страхування домінує з часткою майже 90% валових премій, тоді як страхування життя (life) становить лише близько 10%. Основні драйвери ринку – автострахування та медичне страхування. На них припадає понад 80% ризикових премій (КАСКО – 28%, обов'язкова автоцивілка – 21%, страхування здоров'я – 19%, “Зелена картка” – 12%) [7]. Водночас сегменти, стратегічно важливі для довгострокової фінансової стабільності

населення – накопичувальне страхування життя, пенсійне страхування, страхування майна громадян – розвинені слабо.

Ключовим чинником, що суттєво вплинув на страховий ринок у 2022–2023 роках, стала повномасштабна військова агресія росії. Війна істотно порушила як попит на страхові послуги, так і спроможність страховиків виконувати свої зобов'язання. У перші тижні вторгнення обсяг нового страхового бізнесу різко впав: у березні 2022 року обсяг страхових премій був на 52% меншим, ніж у березні 2021 року [8]. Проте вже згодом ринку вдалося поступово відновити діяльність, загалом за 9 місяців 2024 року валові страхові премії навіть перевищили довоєнний рівень аналогічного періоду 2021 року, сягнувши 38,3 млрд грн (на 4,2 млрд грн більше, ніж за 9 міс. 2023 р.) [7]. Після початкового занепаду ринок перейшов до відновлення, підтримуваного частковим поверненням ділової активності та адаптацією населення до життя в умовах війни.

Разом із тим, війна докорінно змінила структуру страхових виплат і попит на окремі види страхування. У зонах активних бойових дій різко зросла кількість страхових випадків, пов'язаних із втратою житла, майна та автотранспорту, що обумовило підвищений інтерес до страхування автомобілів, життя та здоров'я, а також відповідальності – громадяни прагнули захиститися від підвищених ризиків воєнного часу. Водночас попит на деякі інші види (наприклад, страхування туристичних подорожей або добровільне майнове страхування у відносно безпечних регіонах) міг знижуватися через відтік населення за кордон та зменшення економічної активності [1].

В умовах екстремального навантаження на галузь держава вжила антикризових заходів. Уже в березні 2022 року НБУ запровадив тимчасове регуляторне послаблення для страховиків, спрощуючи нормативні вимоги (зокрема, щодо нормативів платоспроможності, звітності тощо) [8]. Компанії одержали можливість адаптуватися до роботи в умовах воєнного стану, зберегти ліквідність і продовжити обслуговування клієнтів. Ще одним викликом стала криза перестрахування: через валютні обмеження у 2022 році українські компанії фактично не могли сплачувати премії за кордон, що загрожувало розривом перестраховувальних програм. Проте завдяки домовленостям із міжнародними партнерами вдалося уникнути колапсу – провідні перестраховики пішли назустріч, і програми продовжили дію. На початку 2023-го валютні обмеження частково лібералізували – страховикам, які підтвердили свою фінансову стійкість і прозору структуру власності, дозволили розрахунки з іноземними перестраховиками. Як наслідок, уже за 9 місяців 2023 року обсяг перерахованих премій закордонним партнерам зріс на 16% порівняно з попереднім роком [8], що свідчить про поступове відновлення інтеграції у світовий ринок перестрахування.

Процеси європейської інтеграції стали головним рушієм реформування страхового регулювання в Україні протягом останніх років. Ключовою інституційною зміною стало набуття Національним банком України функцій регулятора небанківського фінансового ринку з липня 2020 року (так звана реформа “спліт”). В результаті цього кроку ліквідовано колишній дублюючий орган нагляду, а регуляторний периметр НБУ поширився на страхові компанії. Як наслідок, починаючи з 2020-го посилюється державний нагляд за страховиками, що, як вже зазначалося, призвело до оптимізації структури ринку – частина компаній, неспроможних виконувати нові вимоги, була виведена з нього [9]. Перехід страхового нагляду до НБУ дозволив швидше імплементувати євростандарти, адже регулятор отримав достатні повноваження для оновлення нормативної бази.

Показовим результатом є ухвалення нової редакції закону України «Про страхування» №1909-IX [10]. Закон, підтриманий Верховною Радою 18 листопада 2021 року, замінив застаріле законодавство і наблизив правила діяльності страховиків до директив ЄС. Новий закон комплексно оновив регулювання страхового ринку, наблизивши його до європейських стандартів. Посилено вимоги до прозорості структури власності страховиків, ділової репутації та фінансового стану власників, а також запроваджено обов'язкове погодження істотної участі Національним банком України, що зменшує ризики прихованого контролю. Закон закріпив сучасні принципи корпоративного управління, передбачивши наявність наглядової ради, систем управління ризиками, комплаєнсу, внутрішнього аудиту та актуарної функції, а також критерії професійної придатності

керівництва, узгоджені з підходами Solvency II. Крім того, підвищено та диференційовано капітальні вимоги, впроваджено європейську модель оцінки платоспроможності зі спрощеним і базовим підходами, що забезпечує поетапний перехід до ризик-орієнтованого нагляду. Істотно реформовано ліцензування через перехід до класів страхування та закріплено поділ life і non-life бізнесу. Окремо врегульовано діяльність страхових посередників відповідно до вимог IDD і встановлено чіткі процедури добровільного та примусового виходу страховиків з ринку [11]. У сукупності зазначені зміни сформували сучасну регуляторну основу, більш узгоджену з практикою ЄС, ніж попереднє законодавство.

Паралельно з ухваленням нового закону, Національний банк активно розробляє підзаконні акти для реалізації ризик-орієнтованого нагляду. Наприкінці 2023 – на початку 2024 року Правління НБУ затвердило низку положень, що деталізують вимоги Solvency II на національному рівні: про систему управління страховика (корпоративне управління, ризик-менеджмент), про критерії платоспроможності та інвестиційної діяльності страховиків, про формування технічних резервів, про діяльність актуаріїв та умови передачі страхового портфеля при виході з ринку тощо [12]. Фактично створюється нова регуляторна архітектура, максимально узгоджена з директивами ЄС та рекомендаціями Міжнародної асоціації органів нагляду за страховою діяльністю (IAIS). Впровадження ризик-орієнтованого нагляду (risk-based supervision) змінює філософію контролю: замість формального дотримання фінансових нормативів (як було раніше) акцент робиться на оцінці індивідуального ризик-профілю кожного страховика, достатності його капіталу під покриття ризиків та ефективності системи управління. Такий підхід є наріжним каменем Solvency II і вже почав реалізовуватися НБУ [13; 14]. Відповідно, страховики стикаються з новими викликами: необхідністю суттєво підвищувати рівень власної капіталізації та платоспроможності, налагоджувати системи внутрішнього контролю, інвестувати в IT-інфраструктуру для звітності та стрес-тестування ризиків тощо.

Євроінтеграційний курс також стимулює тіснішу співпрацю з європейськими інституціями. НБУ активно взаємодіє з міжнародними фінансовими організаціями в рамках програм технічної допомоги й консультацій щодо наближення регулювання до європейського. Зокрема, у Меморандумі з МВФ 2023 року прямо зазначено зобов'язання України оновити Стратегію розвитку фінансового сектору з урахуванням довготривалих викликів війни та євроінтеграційних планів [15]. В серпні 2023 було презентовано оновлену Стратегію розвитку фінансового сектору до 2025 року, яка містить курс на всебічну інтеграцію українського фінансового ринку в європейський простір [16]. Стратегія передбачає поглиблення євроінтеграції страхового сектору, розвиток накопичувального страхування та посилення конкуренції, що у перспективі членства України в ЄС дозволить українським страховикам отримати доступ до спільного європейського ринку (режим single passport), водночас висувуючи вимоги до підвищення їх конкурентоспроможності через відповідність європейським стандартам управління, капіталу та прозорості.

Зарубіжний досвід, зокрема країн Східної Європи, які інтегрувалися до ЄС на початку 2000-х, демонструє позитивний вплив імплементації європейських регуляцій. Приклад Польщі засвідчує, що посилення нагляду, жорстке дотримання капітальних вимог і виведення з ринку фінансово слабких страховиків підвищили стійкість сектору та сприяли залученню іноземних інвестицій і сучасних управлінських практик [1]. Для України використання таких підходів і рекомендацій європейських регуляторів створює основу для модернізації страхового ринку та вдосконалення інструментів нагляду.

Отже, євроінтеграційні реформи заклали основу для якісного оновлення страхового ринку України, забезпечивши прозоріші правила, вищу капіталізацію та посилений захист споживачів.

На тлі впровадження нових регуляцій постає питання: які подальші кроки необхідні, щоб український страховий ринок відповідав європейським вимогам, а також був динамічним, стійким і корисним для економіки та суспільства? Модернізація має багатовимірний характер, тому варто виділити кілька стратегічних напрямів.

Першим із них є впровадження цифрових технологій та інноваційних рішень, які трансформують бізнес-моделі страховиків і взаємодію зі споживачами. Сучасний світовий тренд – стрімкий розвиток InsurTech (insurance technology) і перехід страхової індустрії до цифрових каналів обслуговування [17]. Для України це особливо актуально, враховуючи географічну дисперсність клієнтів через війну та потребу здешевити операційні витрати страховиків. Хоча частка онлайн-продажів страхових продуктів наразі невисока (для non-life близько 5% премій у 2024 році приходить на онлайн-агрегатори [7]), потенціал для зростання величезний. Отже, одним із пріоритетів розвитку є впровадження цифрових рішень, зокрема електронних полісів, мобільних застосунків, big data та інструментів штучного інтелекту для оцінки ризиків і виявлення шахрайства. Цифровізація підвищує доступність і зручність страхових послуг, знижує витрати та сприяє розширенню ринку, особливо за рахунок молодшої й технічно обізнаної аудиторії. Водночас цифрова трансформація потребує інвестицій і посиленої уваги до питань кібербезпеки та захисту даних.

Окрему увагу в цьому контексті слід приділити формуванню механізмів реагування на безпекові виклики та специфічні ризики воєнного часу. Традиційно страхові поліси виключають покриття воєнних ризиків (руйнування майна внаслідок бойових дій, загибель чи каліцтво від військових дій тощо), що робить такі ризики незастрахованими і перекладає весь тягар збитків на державу та постраждалих громадян. Усвідомлюючи, що відсутність страхового покриття війни є серйозною перешкодою для інвестицій у відновлення країни, уряд спільно з НБУ розробив концепцію спеціальної системи страхування воєнних ризиків. У вересні 2024 року було представлено проєкт закону «Про систему страхування воєнних ризиків», який передбачає створення національної системи страхування воєнних ризиків для населення і бізнесу [18]. Закон пропонує формування державно-приватного страхового пулу за участі страховиків, держави та міжнародних донорів для компенсації збитків від воєнних дій. Концепція передбачає обов'язкове страхування майна від воєнних ризиків для окремих категорій об'єктів, зокрема тих, що використовуються як застава за кредитами, а фінансування системи здійснюватиметься за рахунок страхових премій і донорських фондів. Координаційну та перестрахову роль має виконувати держава через спеціалізовану агенцію, яка визначатиме стандарти продуктів, тарифи та вестиме централізований облік збитків. Світова практика містить приклади державної участі у страхуванні екстремальних ризиків, однак для України ця ініціатива є новаторською, оскільки воєнні ризики вперше запроваджуються на системній страховій основі. Уже реалізуються пілотні механізми, зокрема програма «Unity» для страхування морських суден, у межах якої державні гарантії первинної частки ризику дали змогу знизити страхові премії та відновити судноплавство. Паралельно у співпраці з міжнародними партнерами розвивається страхування інвестицій від воєнних ризиків: MIGA (агентство Світового банку) та DFC (Міжнародна фінансова корпорація розвитку США) вже надали перші поліси для захисту інвестиційних проєктів [19]. Формування єдиної національної системи має об'єднати ці інструменти, залучити міжнародних перестраховиків і підвищити стійкість фінансової системи, створюючи передумови для притоку капіталу у відновлення України.

Важливим напрямом модернізації є і глибше залучення України до міжнародних страхових процесів. Зокрема, йдеться про вступ українських регуляторних органів і професійних асоціацій до відповідних європейських та світових мереж. Наприклад, важливим завданням є активізація співпраці з Європейським органом з питань страхування та пенсійного забезпечення (EIOPA) – аж до можливого отримання статусу спостерігача, що дозволить переймати досвід у сфері пруденційного нагляду, методик аналізу ризиків, регтех та суптех-рішень (технологій регуляторного та супервізійного нагляду). Інтеграція українського страхового співтовариства у міжнародні (Міжнародна асоціація страховиків, Ллойдівський ринок тощо) сприятиме впровадженню сучасних стандартів і виходу українських компаній на нові рівні. Варто зауважити, що у 2023 році вперше український страховий ринок згадується у звітах Insurance Europe – федерації європейських страховиків [8], що свідчить про зростаючий інтерес до нашої країни як майбутнього члена європейської родини. Нове законодавство вже вирівняло умови роботи з європейськими (знято

багато застарілих обмежень, як-от вимога локальних співзасновників), тож після стабілізації ситуації можна очікувати приходу нових гравців, які принесуть капітал і ноу-хау.

Євроінтеграція висуває високі вимоги до кваліфікації фахівців страхового ринку – актуаріїв, андеррайтерів, ризик-менеджерів. Запровадження міжнародних стандартів (таких як IFRS 17 для фінзвітності контрактів страхування, Solvency II для оцінки ризиків) потребує нових знань і навичок. Тому необхідні освітні програми, сертифікація спеціалістів за міжнародними зразками, обмін досвідом з колегами з ЄС. Регулятор вже робить кроки в цьому напрямі, зокрема через вимоги до актуаріїв та запровадження тестів на придатність ключових осіб страховиків [11]. Для споживачів ключовим завданням є відновлення довіри до страхування, підірваної попереднім досвідом невиплат і банкрутств. Модернізація спрямована на підвищення надійності та прозорості страховиків, посилення захисту прав клієнтів і, за умови стабільного виконання зобов'язань, має стимулювати зростання попиту на страхові послуги.

Підсумовуючи зазначимо, що модернізація страхового ринку України охоплює технологічний розвиток, підвищення стійкості до екстремальних ризиків, поглиблення міжнародної інтеграції та відновлення довіри споживачів. Комплексна реалізація цих напрямів забезпечить відповідність європейським стандартам і перетворить страхування на важливий інструмент економічного розвитку та соціальної безпеки.

### **Висновки**

Модернізація страхового ринку України в контексті європейської інтеграції є складним і стратегічно важливим процесом, що визначає фінансову стійкість держави, рівень захисту громадян і перспективи інтеграції до єдиного ринку ЄС. Проведений аналіз засвідчує, що український страховий сектор увійшов у фазу прискореної трансформації, зумовленої імплементацією європейських регуляторних стандартів та зовнішніми викликами воєнного часу.

Ухвалення нового Закону України «Про страхування» та запровадження ризик-орієнтованого нагляду Національним банком України наблизили національне страхове середовище до вимог Solvency II та IDD, підвищили прозорість, капіталізацію й якість корпоративного управління страховиків. Такі кроки сприяли очищенню ринку від фінансово слабких компаній і посиленню стійкості провідних учасників.

Повномасштабна війна, попри значні втрати, виступила каталізатором адаптації та інновацій у страховому секторі. Страховий ринок продемонстрував здатність до відновлення, цифрової трансформації та запровадження нових інструментів, зокрема механізмів страхування воєнних ризиків за участю держави й міжнародних партнерів. Ключову роль держави у формуванні умов стійкості галузі в кризових обставинах підтверджує саме розвиток таких механізмів.

Водночас модернізація страхового ринку має довгостроковий характер і потребує подальших кроків, зокрема завершення впровадження Solvency II, розвитку інституційної спроможності нагляду, стимулювання конкуренції та залучення іноземних інвесторів, розширення сегментів довгострокового страхування і підвищення фінансової грамотності населення.

Євроінтеграція відкриває для українського страхового ринку доступ до спільного європейського простору, водночас висуваючи вимоги до конкурентоспроможності, інноваційності та фінансової надійності вітчизняних компаній. Успішна реалізація модернізаційних реформ дозволить перетворити страхування на дієвий інструмент економічного розвитку, соціальної безпеки та відбудови України, забезпечивши його повноцінну інтеграцію до європейської фінансової системи.

### **Список використаних джерел**

1. Bulantsov, I. (2024). *Problems and challenges in regulating the insurance market of Ukraine in the context of European integration*. *Economic Forum*, 14(1), 8–17. <https://doi.org/10.62763/cb/1.2024.08>

2. Малащук, О. В. (2025). Фінансова стійкість страхової компанії в умовах сучасних викликів. *Управління змінами та інновації*, (14), 104–107. <https://cmi.politehnica.zp.ua/index.php/journal/article/download/219/211>
3. Непочатенко, О. О., Прокопчук, О. Т., & Мальований, М. І. (2024). Розвиток страхового ринку України в контексті сучасних викликів. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва*, 7–16. <https://journal.udau.edu.ua/download/2450/assets/files/105.2/1.pdf>
4. Нікольчук, Ю. М., & Снігур, В. М. (2025). Сучасні аспекти розвитку страхового ринку України. *Трансформаційна економіка*, (2(11)), 74–81. <https://www.transformations.in.ua/index.php/journal/article/download/183/180>
5. Directive 2009/138/EC of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009 on the taking-up and pursuit of the business of Insurance and Reinsurance (Solvency II). (2009). *Official Journal of the European Union*, L 335, 1–155. EUR-Lex. <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2009/138/oj/eng>
6. Directive (EU) 2016/97 of the European Parliament and of the Council of 20 January 2016 on insurance distribution (recast). (2016). *Official Journal of the European Union*, L 26, 19–59. EUR-Lex. <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2016/97/oj/eng>
7. Ліга страхових організацій України. (2024). *Основні тенденції страхового ринку України за підсумками 9 місяців 2024 року*. <https://uainsur.com/osnovni-tendentsii-na-strakhovomu-rynku/>
8. Insurance Europe. (2024). *Annual report 2023–2024: Ukraine*. <https://www.insuranceeurope.eu/downloads/ar-2024-ukraine/Ukraine.pdf>
9. VoxUkraine. (2025). *White book of reforms 2025: Monetary policy and banking sector reforms in Ukraine*. <https://voxukraine.org/en/white-book-of-reforms-2025-chapter-4-monetary-policy-and-banking-sector>
10. Верховна Рада України. (2021, 18 листопада). Закон України «Про страхування» № 1909-IX. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20>
11. Національний банк України. (2025). *Новий закон для ринку страхування – що зміниться для компаній та споживачів їхніх послуг*. <https://bank.gov.ua/ua/news/all/noviy-zakon-dlya-rynku-strahuvannya--scho-zminitsya-dlya-kompaniy-ta-spojivachiv-yihnih-poslug>
12. Економіка та суспільство. (n.d.). *Адаптація страхового ринку України до глобальних викликів та євроінтеграції*. <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5516>
13. Метеленко, Н., Сіліна, І., & Жовнір-Василенко, К. (2025). Адаптація страхового ринку України до глобальних викликів та євроінтеграції. *Економіка та суспільство*, (71). <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/5516/5454>
14. Савченко, Н. Г. (2025). Ризик-менеджмент страхової компанії в умовах воєнного стану. *Scientific Notes of Lviv University of Business and Law*, (46), 318–328. <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/download/1805/1588>
15. Національний банк України. (2025). *Оновлена стратегія розвитку фінансового сектору України: збереження стабільності, залучення інвестицій та євроінтеграція*. <https://bank.gov.ua/ua/news/all/onovlana-strategiya-rozvitku-finansovogo-sektoru-ukrayini-zberejennya-stabilnosti-zaluchennya-investitsiy-ta-yevrointegratsiya>
16. Національний банк України. (2025, 26 червня). *Оновлена стратегія розвитку фінансового сектору України: збереження стабільності, залучення інвестицій та євроінтеграція*. <https://bank.gov.ua/ua/news/all/onovlana-strategiya-rozvitku-finansovogo-sektoru-ukrayini-zberejennya-stabilnosti-zaluchennya-investitsiy-ta-yevrointegratsiya>

17. Полчанов, А. Ю., & Галатюк, К. О. (2024). Інновації InsurTech та телематика як драйвери змін у страховій індустрії. <https://eztuir.ztu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/8809/86.pdf>
18. Міністерство економіки України. (2024, 3 жовтня). *Проект закону «Про систему страхування воєнних ризиків»: презентація та ключові положення.* <https://me.gov.ua/News/Detail/aabc6cca-645b-4cdd-9229-324780878348>
19. Ministry of Economy of Ukraine, & National Bank of Ukraine. (2025). *The Ministry of Economy and the NBU presented a system of war risk insurance. Invest in Kyiv.* <https://investinkyiv.gov.ua/en/news/minekonomiki-ta-nbu-prezentovali-sistemu-strahuvannya-voyennih-rizikiv>